

PROTOCOL TEGEN PESTEN

Voorwoord:

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het zou apart zijn als dat niet op de Zevensprong zou gebeuren. We hebben een protocol hiervoor opgesteld om ons in staat te stellen samen met u als ouder/ verzorger aan te werken. Een groot gedeelte van de week zitten de kinderen op school. Daarom wordt er op school veel aandacht aan besteed. Het is een onderdeel van het leerproces dat een kind hier doormaakt.

Omdat dit ernstige zaken zijn die we niet licht op willen pakken hebben we er het volgende protocol over samengesteld.

Wel willen we een onderscheid maken tussen plagen/ klieren en pesten.

Dit protocol gaat over het echte pesten. Gedrag dat herhaaldelijk voorkomt en waar één kind of meerdere kinderen last van hebben. Wij scharen het volgende onder last hebben van:

- Bang zijn van een ander
- Slecht er van slapen
- Niet naar school willen
- Niet naar buiten willen tijdens de pauze
- Huilen
- Je er door laten afremmen in de klas, dus minder zeggen, niet meer hardop iets zeggen etc.

Het rijtje is langer te maken omdat alle kinderen op een andere manier reageren.

Het is dan ook niet compleet.

Het protocol

Het probleem dat pesten heet:

Pesten is iets van alle leeftijden en komt helaas nog te veel voor, zowel binnen als buiten school.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- * Een klasgenoot telkens de schuld van iets geven
- * Briefjes doorgeven
- * Beledigen
- * Opmerkingen over kleding
- * Isoleren (buitensluiten)
- * Buiten school opwachten, slaan, schoppen
- * Op weg naar huis achternagaan
- * Spullen afpakken, verstoppen, vernielen
- * Bedreigen
- * Schelden en schreeuwen tegen het slachtoffer

Oorzaken van pesten kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Buitengesloten voelen
- Voortdurend in een niet-passende rol geduwd worden
- Voortdurend competitie met anderen willen aangaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- Zich minder voelen dan de rest, door onderpresteren of andere redenen
- Zelf in het verleden slachtoffer geweest van pesten

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen wij op De Zevensprong hier mee omgaan?

Op school willen wij regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde stellen. Onder andere vanuit de methode 'Fides'. Vanuit deze methode wordt niet alleen het waarneembare gedrag besproken maar ook hetgeen je niet ziet, namelijk je gevoel. We praten met de kinderen over het laten binnenkomen van iets wat je niet leuk vindt. (de matroesjka poppetjes) Hoe ga je daar mee om? Wordt je heel erg verdrietig en neemt het de overhand op een dag? Of kun je het van je afzetten en "er boven" gaan staan? Middels het symbool van de ballonnen leren we kinderen ook bepaald gedrag herkennen en daarmee begrijpen. Een kind dat wel 10 ballonnen nodig heeft om zichzelf te laten horen is misschien eigenlijk helemaal niet zo sterk. We zeggen immers al.."10 ballonnen **NODIG** hebben". Vertoont een kind dergelijk bravoure gedrag en een ander kind vindt dat niet fijn, leren wij hen **STOP** te zeggen. We praten ook met de kinderen over het effect dat het heeft op de hele groep. Dat er meelopers/ volgers zijn en waarom dat deze kinderen meelopen. Ze zijn vaak zelf bang van degene die de 10 ballonnen laat zien.

Ook praten we met kinderen over het leren oplossen van een probleem. (de sleutel) Hoe moet je nou reageren? Zelf boos worden (oorzaak-gevolg) of weglopen of de juf/ meester halen?

Op deze manier denken wij kinderen in staat te stellen om met vervelende situaties om te gaan. Een schoolperiode is een leerproces, dus er is sprake van vallen en opstaan. Het is belangrijk om te leren onderscheiden wanneer iets echt (structureel) pesten is of soms gewoon ook een keer plagen/

klieren. Niet minder vervelend maar wel beter te hanteren als je sociaal weerbaar bent. En dat is wat wij de kinderen proberen te maken.

Andere werkvormen in de groep zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspel, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar tijdens het werken in de klas maar ook voor het buitenspelen.

Het voorbeeld van de leerkrachten (én thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden “opgelost”, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Een effectieve methode om duidelijkheid te krijgen over “wat wordt niet geaccepteerd?”, is het afspreken van regels met de kinderen. In diverse groepen wordt daarom een pestprotocol gemaakt samen met de kinderen.

REGELS die in alle groepen gelden

Er zijn eigenlijk maar een paar heel simpele hoofdregels die iedereen kan onthouden:

- Wees vriendelijk tegen een ander
- Heb respect voor een ander, dus accepteer iemand om hoe hij/zij is
- Pas goed op de spullen van school en van anderen

Hieruit volgen een aantal belangrijke deelregels

1. Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig vindt.
2. Kom niet aan een ander als een ander dat niet wil
3. Zegt iemand **STOP** dan is dat een duidelijk signaal, je dient dan ook te stoppen
4. Kom niet zomaar aan andermans spullen, vraag het eerst
5. Als je kwaad bent, probeer je eerst samen pratend een oplossing te vinden. Lukt dat niet, ga dan naar de meester of juf
6. Probeer goed te luisteren naar elkaar
7. Als je aan de juf of meester vertelt dat er iets gebeurt wat jij niet prettig vindt of wat onprettig of gevaarlijk voor een ander is, dan is dat niet klikken!
8. Word je gepest, praat er dan thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Hoe iemand er uitziet is niet belangrijk, wel hoe iemand met anderen omgaat
10. Nieuwe kinderen zijn welkom bij ons op school, ze hebben het recht om door iedereen goed opgevangen te worden

Deze regels gelden voor de hele school. Natuurlijk kan een groep nog eigen afgesproken regels hieraan toevoegen.

De aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1:

Probeer eerst zelf (en samen) de ruzie op te lossen door te praten.

Stap 2:

Kom je er samen niet uit en blijft de ander jou lastigvallen, ga dan naar de meester of juf.

Stap 3:

De meester of juf gaat met beide (of meer) kinderen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties. Dit wordt op klassenniveau gedaan.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een corrigerend gesprek. De fasen van bestraffen treden in werking. (zie: consequenties).

Een leerkracht kan ook zelf het idee hebben dat er sprake is van “onderhuids” pesten. In zo’n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de groep te komen.

Corrigerende maatregelen:

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnenblijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Gesprek: bewustwording van de pester van wat hij een kind aandoet en
- Proberen te achterhalen **waarom** de pester tot dit gedrag komt
- Afspraken maken met de pester over gedragsverandering
- De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere dag of week in een kort gesprek aan de orde.
- Er wordt melding gedaan in de leerlingbespreking in de bouwvergadering of tijdens het clusteroverleg.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets zijn uitgelopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- Met de ouders afspraken maken en deze afspraken regelmatig aan de orde stellen in evaluerende gesprekken.
- Voor jongere kinderen kan evt. Een heen-en-weer-schriftje worden gehanteerd.

Deskundige hulp blijkt nodig:

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de schoolbegeleidingsdienst, de GGD of bureau jeugdzorg. Dit kan alleen als de ouders volledig meewerken! Ook politie kan hier een rol in spelen. Dit alleen wanneer het gaat om excessief gedrag.

Verder gaande maatregelen:

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan ook gekozen worden voor de mogelijkheid om een kind (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen. Ook het (tijdelijk) op een andere school plaatsen kan een mogelijkheid zijn.

Verwijdering:

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een kind geschorst en uiteindelijk verwijderd worden.

(voor deze maatregel verwijzen wij naar de schoolgids)

Diverse vormen van begeleiding van een kind dat gepest wordt , waar uit gekozen wordt:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren. (methode Fides wordt gebruikt)
- Zoeken en oefenen van een andere reactie
- Het kind laten inzien waarom een kind pest ("een pester zit zelf in de nesten")
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van het kind benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter durft op te stellen
- Praten met de ouders (mits het kind dat wil!)
- Het gepeste kind niet overbeschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten t.o.v. de rest van de groep, waardoor het pesten zou kunnen toenemen.

Diverse vormen van begeleiding van de pester, waar uit gekozen wordt:

- Praten, zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken (baas willen zijn, jaloezie, verveling, zich buitengesloten voelen, problemen thuis, onderpresteren etc.)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer (gebruik maken van de methode Fides)
- Excuses laten aanbieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten het slachtoffer heeft
- Kind leren niet meteen kwaad te worden, leren beheersen, de "stop-eerst-even- nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren
- Prijzen/belonen als het kind zich aan de regels houdt en/of een andere/betere manier van reageren toont
- Gesprek met de ouders; elkaar informeren en overleggen; inleven in het kind: hoe komt dit kind tot pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat samenwerking met ander kinderen wel leuk is
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstraining, jeugdzorg, huisarts etc.

Adviezen aan ouders:

ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten op straat gebeurt, niet op school, kunt u het best contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kunt u het best direct met de leerkracht bespreken
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten, uw grenzen en ook die van school. Het is bijv. niet de bedoeling dat u op school komt om eigenhandig een probleem voor uw kind op te lossen. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school

Ouders van pesters:

- Neem het probleem serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat

Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind om voor anderen op te komen
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

Dit pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel:

Dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Het team van basisschool De Zevensprong